

«ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΙ ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ»



ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΗΦΙΣΙΑΣ
ΑΓΙΑΡΟΥΣΙΟΥ ΚΑΙ ΩΡΩΠΟΥ

Εβδομαδιαία έκδοση Τον
Ιερού Ναού Αγίων Αποστόλων
Πέτρου & Παύλου

Πεύκης

Νικολάου Πλαστήρα και
Πατριάρχου Γρηγορίου Ε΄

Τηλ. 2108027738

E-mail : agioi.apostoloi@gmail.com

www.agioiapistoloi.gr

ΚΥΡΙΑΚΗ 4 ΜΑΡΤΙΟΥ 2018

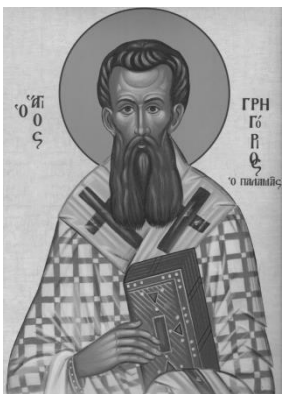
Β' ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ

Γρηγορίου αρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης Τον Παλαμά.

Γερασίμου οσίου Τον εν Ιορδάνη, Παύλου και Ιουλιανής Των μαρτύρων

Έτος 11^ο Τεύχος 474

Τρία κεφάλαια για την προσευχή και την καθαρότητα της καρδιάς
(Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς)



Επειδή το θείο είναι αυτοαγαθότητα, έλεος αληθινό και άβυσσος καλωσύνης, ή μάλλον που κι αυτή την άβυσσο περιλαμβάνει, γιατί είναι πάνω από κάθε όνομα που λέμε και κάθε τι που νοούμε, μόνο με την ένωση μαζί Του μπορεί κανείς να βρει έλεος. Ενώνεται δε κανείς μαζί Του με τη μετοχή, κατά το δυνατόν, των όμοιων αρετών και με την κοινωνία κατά την προσευχή προς το Θεό με τη δέηση και την ένωση. Η κοινωνία όμως δια μέσου των αρετών, λόγω ομοιότητας, κάνει κατάλληλο τον αγωνιστή να υποδέχεται το θείον, όχι όμως και να τον ενώνει μαζί Του.

Ενώ η δύναμη της προσευχής ιερουργεί και τελεσιουργεί την ανάταση και ένωση του ανθρώπου προς το Θεό, γιατί είναι σύνδεσμος των λογικών κτισμάτων με τον Κτίστη, όταν βέβαια η προσευχή, με τη φλογερή κατάνυξη, ξεπεράσει τα πάθη και τους λογισμούς. Γιατί είναι αδύνατο να ενωθεί ο Θεός με τον εμπαθή νου. ώστε, όσο ο νους είναι εμπαθής ενώ προσεύχεται, δεν έχει

βρει το έλεος του Θεού. Όσο πάλι μπορεί να ξεπερνά τους λογισμούς, τόσο αποκτά και το πένθος. κι ανάλογα με το πένθος δέχεται και το έλεος της θείας παρηγοριάς. Κι αν μείνει σ' αυτά για καιρό με ταπείνωση, τότε μεταποιεί ολοκληρωτικά και το παθητικό μέρος της ψυχής.

Όταν το ενιαίο του νου γίνει τρισσό, μένοντας ενιαίο, τότε ενώνεται με τη θεαρχική Τριαδική Μονάδα, αποκλείει κάθε είσοδο πλάνης και γίνεται ανώτερο από τη σάρκα, τον κόσμο και τον κοσμοκράτορα διάβολο. Και έτσι, ξεφεύγοντας ολοσχερώς τις αφορμές από αυτά, βρίσκεται μέσα στον εαυτό του και το Θεό και απολαμβάνει πλουσιοπάροχα την πνευματική αγαλλίαση που πηγάζει από μέσα του όσο βρίσκεται σ' αυτή τη κατάσταση. Το ενιαίο του νου γίνεται τρισσό, μένοντας ενιαίο, με τη στροφή του νου στον εαυτό του και με την ανάβαση στο Θεό δια μέσου του εαυτού του. Η στροφή του νου προς τον εαυτό του είναι η φύλαξη του εαυτού του, ενώ η ανάβασή του στο Θεό γίνεται αρχικά με την προσευχή, προσευχή όμως με συνεπτυγμένη μορφή, αν και κάποτε γίνεται και με πιο διεξοδική, πράγμα που είναι πιο κοπιαστικό. Αν τώρα παραμένει κανείς καρτερικά στη σύμπτυξη αυτή του νου και την ανύψωσή του στο Θεό, εμποδίζοντας με ισχυρή βία την τάση της διάνοιάς του να κινείται σε πολλά, πλησιάζει το Θεό νοερά και επιτυγχάνει τα άρρητα και γεύεται τον μέλλοντα αιώνα και με νοερή αίσθηση γνωρίζει ότι ο Κύριος είναι αγαθός, όπως λέει και ο Ψαλμωδός: "Γευθείτε και δείτε ότι ο Κύριος είναι αγαθός" (**Ψαλμ.33,9**). Το να βρει λοιπόν κανείς το νου του τρισσό, να είναι δηλαδή ο ίδιος μόνος του ο φύλακας και ο φυλασσόμενος και ο προσευχόμενος κατά τη φύλαξη, δεν είναι ίσως πολύ δύσκολο.

Η μακρά όμως καρτερική παραμονή σ' αυτή την κατάσταση που γεννά τα απόρρητα, είναι κάτι εξαιρετικά δύσκολο. Οποιοσδήποτε κόπος άλλης αρετής είναι μικρός κι ευκολότατος, αν συγκριθεί με αυτόν. Γι' αυτό και πολλοί που αφήνουν την προσπάθεια εξαιτίας της στενοχωρίας της προσευχητικής αρετής, δεν αξιώνονται να φτάσουν στην πλατωσιά των θείων χαρισμάτων. Εκείνους όμως που υπομένουν, τους περιμένουν μεγαλύτερες εκδηλώσεις της θείας βοήθειας, που τους υποβαστάζουν και τους σηκώνουν και τους προωθούν με ηδονή προς τα εμπρός, κάνοντας πιο βατή τη δύσβατη οδό και βάζοντας μέσα τους την αγγελική, ας πούμε επιτηδειότητα και ενδυναμώνοντας την ανθρώπινη φύση μας να πλησιάζει τα υπέρ φύση, σύμφωνα με το λόγο του Προφήτη: "Όσοι υπομένουν, θα βγάλουν φτερά. θα ανανεωθεί η ισχύς τους" (**Ησ. 40,31**).

Νους ονομάζεται και η ενέργεια του νου που αποτελείται από λογισμούς και έννοιες. Νους είναι και η δύναμη που τα ενεργεί αυτά, η οποία και καρδιά ονομάζεται από τη Γραφή. Σύμφωνα με αυτήν, που είναι η κυριότατη απ' όλες τις εσωτερικές μας δυνάμεις, η ψυχή μας είναι λογική. Η ενέργεια λοιπόν του νου που συνίσταται στους λογισμούς, στους ανθρώπους που σχολάζουν

στην προσευχή και μάλιστα τη μονόλογιστη, τακτοποιείται και καθαίρεται εύκολα. Η δύναμη όμως του νου που γεννά αυτή την ενέργεια, δεν μπορεί να καθαρθεί, αν δεν καθαρθούν κι όλες οι άλλες δυνάμεις της ψυχής. Γιατί η ψυχή είναι οντότητα πολυδύναμη. Όταν λοιπόν δημιουργηθεί μέσα της κακία από κάποια από τις δυνάμεις της, μολύνεται ολόκληρη και μετέχουν στο μολυσμό της μιας όλες οι δυνάμεις, επειδή η ψυχή είναι ενιαία. Αφού λοιπόν κάθε δύναμη της ψυχής παρέχει διαφορετική ενέργεια, είναι δυνατό, μια οποιαδήποτε ενέργεια να καθαρθεί προσωρινά μετά από κατάλληλη προσπάθεια. αυτό όμως δε σημαίνει ότι κι η αντίστοιχη δύναμη της ψυχής είναι καθαρή. Γιατί καθώς επικοινωνεί με τις άλλες, μπορεί να είναι ακάθαρτη μάλλον, παρά καθαρή. Γι' αυτό εκείνος, που με την επιμέλεια της προσευχής καθάρισε την ενέργεια του νου και φωτίστηκε σ' ένα βαθμό, ή με φως γνώσεως ή και με νοερά έλλαμψη, αν για τούτο θεωρήσει τον εαυτό του καθαρμένο, πλανάται εξαπατώντας τον εαυτό του και με την οίηση ανοίγει εναντίον του εαυτού του μεγάλη θύρα στο διάβολο που πάντοτε επιχειρεί να μας πλανά. Αν όμως, γνωρίζοντας την ακαθαρσία της καρδιάς του, δεν υπερηφανευτεί με τη μέτρια εκείνη καθαρότητα, τότε χρησιμοποιώντας αυτή σαν βοηθό, βλέπει καθαρότερα την ακαθαρσία, και των άλλων ψυχικών του δυνάμεων και προοδεύει στην ταπείνωση και προσθέτει πένθος στο πένθος και εφευρίσκει την κατάλληλη θεραπεία για την κάθε μία δύναμη της ψυχής. Καθαρίζει λοιπόν με την πράξη την πρακτική του δύναμη, με τη γνώση τη γνωστική και με την προσευχή τη θεωρητική, και με αυτά φτάνει στην τέλεια κι αληθινή και μονιμότατη καθαρότητα της καρδιάς και του νου. Αυτήν δεν μπορεί ποτέ να αποκτηθεί από κανένα, παρά με την τελειότητα στην πράξη, την επίμονη γύμναση, τη θεωρία και τη θεωρητική προσευχή.

Ο παπα-Νικόλας Πλανάς και το...πρόσφορο!

(Πηγή: Από το βιβλίο «Το πρώτο μου συναξάρι», εκδόσεις Ιεράς Μονής Χρυσοπηγής, 1997)



Κάποια μέρα που ο Άγιος βρισκόταν σ' ένα από τα αγαπημένα του ξωκκλήσια για να λειτουργήσει, παρατήρησε πως δεν υπήρχε κανένα πρόσφορο. Δεν ταραχτηκε. Προτίμησε να περιμένει με τη βεβαιότητα ότι σύντομα κάποιο πρόσφορο θα βρισκόταν. Άλλωστε τόσα χρόνια, όσες φορές είχε συμβεί να μην έχει πρόσφορο, πάντα την κατάλληλη στιγμή, κάποιος θα έφερνε, ή αν έπρεπε κάποιος από το εκκλησίασμα πήγαινε σε κοντινό φούρνο και αγόραζε ένα. Εκείνη τη μέρα όμως τα πράγματα δυσκόλευαν.... Η ώρα

περνούσε και κανένας δεν έφερνε πρόσφορο. Έψαξε καλά στα ράφια του ιερού μήπως και υπήρχε κάποιο από προηγούμενη φορά, μα δε βρήκε τίποτα. Τότε έκανε νόημα σε δύο πνευματικά του παιδιά να πλησιάσουν στο ιερό και τους ζήτησε να πάνε γρήγορα στο φούρνο και να ζητήσουν πρόσφορο κι αν δεν έβρισκαν να ζητούσαν από κάποιες ενορίτισσες που πάντα φρόντιζαν και είχαν. Έφυγαν τρέχοντας από το εκκλησάκι οι δύο, μα μάταιος ο κόπος τους.

Λίγη ώρα αργότερα γύρισαν με άδεια χέρια πίσω και ανακοίνωσαν στον Άγιο πως, παρά την προσπάθεια τους, κανένας δε βρέθηκε να τους εξυπηρετήσει. Ο Άγιος ευχαρίστησε τα πνευματικά του παιδιά για τον κόπο τους και έμεινε μόνος του στο ιερό. Στενοχωρήθηκε πολύ και τα ασκητικά του μάτια γέμισαν δάκρυα. Η ώρα είχε περάσει. Ο Όρθρος έφτανε στο τέλος και ο ευλογημένος ιερέας δεν θα μπορούσε να προχωρήσει στη Θεία Λειτουργία. Τόσα χρόνια, καθημερινά λειτουργούσε, μα εκείνη τη μέρα με θλίψη θα έπρεπε να διακόψει αυτή την ευλογημένη σειρά. Με ασταμάτητα δάκρυα κοιτούσε την εικόνα του Εσταυρωμένου και με δυνατή προσευχή παρακαλούσε τον Κύριο να μη του στερήσει τη Θεία Λειτουργία. Ξαφνικά βλέπει πάνω στην Αγία Τράπεζα ένα μικρό πρόσφορο που άχνιζε. Ήταν ολόφρεσκο και τοποθετημένο στη μέση. Μόλις το είδε ο Άγιος έκανε το σταυρό του και ύψωσε τη δακρυσμένη ματιά του προς τον ουρανό ευχαριστώντας το Θεό. Το θαύμα είχε γίνει. Κάποιος άγγελος σταλμένος από το Χριστό είχε τοποθετήσει το μικρό πρόσφορο στην Αγία Τράπεζα.

Ο Άγιος σκέφτηκε πως ένα τέτοιο θαυμαστό γεγονός δεν έπρεπε να μείνει κρυφό. Κρατώντας λοιπόν το θεόσταλτο δώρο βγήκε μπροστά στην Ωραία Πύλη του Ιερού και διακόπτοντας τους ψάλτες έδειξε το πρόσφορο προς το εκκλησίασμα και είπε συγκινημένος: “Κοιτάξτε παιδιά μου τι σημείο μας έκανε ο Θεός”. Ο κόσμος σάστισε. Χωρίς πολλά λόγια ο Άγιος εξήγησε τι είχε προηγηθεί και αμέσως προχώρησε πάλι μέσα στο ιερό και σαν να είχε συμβεί κάτι απλό και συνηθισμένο συνέχισε την ακολουθία. Στο μεταξύ, βαθιά συγκίνηση κατέλαβε τους παρευρισκόμενους όταν συνειδητοποίησαν πως ένα μεγάλο θαύμα – σημείο, όπως τους είπε ο Παππούς – είχε συμβεί εκείνη την ώρα. Όλων τα μάτια βούρκωσαν και στράφηκαν με ευγνωμοσύνη προς την εικόνα του Χριστού που τη φώτιζε αμυδρά ένα μικρό καντήλι. Ευχαριστούσαν τον Κύριο για το μεγάλο θαύμα. Τον ευχαριστούσαν όμως και για την ευλογημένη παρουσία του Παππού κοντά τους.

Μέχρι την απόλυση της Θείας Λειτουργίας όλοι ήταν συγκλονισμένοι και με δυσκολία συγκρατούσαν τα δάκρυα τους. Μόνο ο Άγιος Νικόλαος ο Πλανάς έμοιαζε να μην έχει συναίσθηση του θαύματος που είχε γίνει. Άλλωστε για τον ίδιο τα θαύματα ήταν μέρος του καθημερινού του προγράμματος και η ταπεινή του ψυχή ποτέ δεν υπερηφανεύτηκε για τα θεία σημεία. Ήταν για τον Άγιο τα θαύματα φυσιολογικά, όπως φυσιολογική ήταν και η αστείρευτη πίστη και αγάπη του στο Θεό.